

Ádám Szabó, ed.: *From Polites to Magos.*
Studia György Németh sexagenario dedicata

BUDAPEST–DEBRECEN: 2016

Ha Németh György professzor külsejét, mozgását nézzük, beszédét hallgatjuk, nem gondolnánk, hogy már hatvanéves. Ám ha tanulmányainak tömegét, könyveinek nagy számát tekintjük, akkor meg idősebbnek vélhetnénk. De mint általában, Németh György esetében is, középen van az igazság, azaz sem nem fiatalabb, sem nem öregebb, hanem pontosan hatvanéves. Ezt annak a kék színű, tekintélyes terjedelmű kötetnek az alcíméből tudjuk meg, amelynek talányos főcíme így hangzik: *Polgárból Mágussá*. Az alcím viszont egyértelműen kimondja, kiről van szó: *A hatvanéves Német Györgynek szentelt tanulmányok*. Németh György tehát hatvanéves, és tanítványai, barátai és egykori tanárai tanulmányaikkal róják le tiszteletüket e jelentős határköt elért tudós tanár előtt. Ne felejtjük el, hogy az ókorban az öregkor a 60. év táján kezdődött.

Számomra is úgy tűnik, mintha nemrég történt volna, hogy Németh György mint nem latin szakos egyetemi hallgató engedélyt kért tőlem, hogy Catullus-óraimon részt vehessen. Természetesen örömmel teljesítettem kérését, s emlékszem, hogy az órákon igen aktív és kíváncsi volt: sokat kérdezett, és a műfordítási pályázatokon sikeresen szerepelt. Elképzelhető, hogy Catullus görög- és Szapphóimádatának is része volt abban, hogy Németh György később felvette a görög szakot, és kiadta Szapphó fennmaradt verseit és töredékeit görögül és magyarul (Helikon Kiadó, 1990).

Most pedig tekintsük át röviden, mit is tartalmaz ez a Németh-Festschrift. Ha jól számoltam, akkor 34 szerző 33 tanulmányát. Hogy eggyel kevesebb a tanulmányok, mint a szerzők száma, annak oka abban rejlik, hogy egy tanulmányt két szerző írt, mégpedig a legutolsót, a 33.-at. A kötet fő nyelve az angol, de 11 német nyelvű tanulmányt is közöl. A 34 szerző közül 22 magyar, 12 pedig külföldi. A külföldi szerzők nagy száma azt sejteti, hogy Németh György a tudományterületének, az ókortörténetnek külföldi művelővel is termékeny kapcsolatot tart fenn.

A tanulmányok tematikája változatos, de mégis illeszkedik azokhoz a tudományterületekhez, amelyeket Németh György művel: görög politika- és vallástörténet, görög feliratok, mágia az ókorban, gemmák stb. Az első rövid írásban Lőrincz Ádám Németh Györgyöt mint kiváló tanárt és kutatót mutatja be; megállapításai

a bevezetés funkcióját is betöltik (11–12). Ezután ábécé sorrendben következnek a hosszabb tanulmányok:

Adamik Béla a latin feliratok elektronikus adatbázisáról (13–27), Silvia Alfayé a mágiáról a római fürdőkben (28–37), Radu Ardevan a Domitiusokról a római-dák arisztokráciában (38–50), Bajnok Dániel interjúja Christopher A. Faraonnal a görög költészetéről, vallásról és mágiáról (51–62), Barta Andrea a Savariában talált átoktáblákról (63–69), Giulia Baratta az ólomrámas római tükrökről (70–82), Borhy László egy építési feliratról Brigetióból (83–94), Angelos Chanotis egy görög feliratról, melyet Aphrodisiasban találtak (95–104), Christopher A. Faraone néhány további megjegyzése a görög mágikus gemmákról (105–115). Gesztelyi Tamás egy *cretuláról* Pergamonból (116–122), Richard Gordon egy enigmatikus mágikus korongról (123–138), Gradvohl Edina a terhes nők beteges étvágyának antik nevééről (139–147), Grüll Tibor a *dodecahedron* rejtélyéről (148–156). Hegyi W. György Augustus, Herkules és Horatius kapcsolatáról (157–168), Kovács Péter Iulianus császár Pannoniához való viszonyáról (169–187), Lindner Gyula Plutarkhosz vallási konzervativizmusáról (188–198), Marc Mayer i Olivé a görög formulák Tarraco latin nyelvű felirataira gyakorolt hatásáról (199–203), Mráv Zsolt Alexander Severus császár Szentendrén előkerült szobortalapzatáról (204–209), Nagy Levente túlvilág-elképzelésekről Sopianae ókeresztény temetőjében (210–229), Pataricza Dóra szoptatási gyakorlatokról a klasszikus ókorban (230–242), Patay-Horváth András Lepreonról a Kr. e. 5. században (243–254); Ioan Piso még egyszer egy gorneai későrómai feliratról (255–263), Ritoók Zsigmond hálózatokról Homérosnál (263–286), Heikki Solin az alvilágba írott levelekről (287–292), Szabadvary Tamás egy régi-új római tükrőről (293–298), Szabó András a magyar Nemzeti Múzeum mágikus prizmájáról (299–308), Szabó Ádám a brigetiói írásos bronzplakettől (309–317), Takács Levente a római rabszolgák színéről (318–324), Várhelyi Zsuzsa a nőkről, házaspárokról és az áldozatról a Római Birodalomban (325–332), Javier Valeza egy sem keresztényekről, sem költőkről nem szóló téglafeliratról (333–337), Vilmos László a tengeri vitorlázásról az archaikus Görögországban (338–342), végül Daniela Urbanová és Miroslav Frydek egy átoktábláról ír, amely Gross-Gerauban került elő (343–350). Végül következnek a tanulmányok szerzőinek jegyzéke (351–353). A könyvet a Németh György által kiadott kötetek listája zárja le.

Befejezésül a magunk részéről is jó egészséget és a korábbihoz hasonló alkotókedvet kívánunk a hatvanéves Németh György professzornak a további eredményes munkálkodáshoz, és sok erőt ahhoz, hogy ezt a tartalmas kötetet végigolvassa.

Adamik Tamás